

מטאורולוגים באשכולות שובות

תשפ"ה	בני ברק	ירושלים	חיפה	באר שבע
הדלקת נרות	6:38	6:22	6:29	6:40
מוצאי שבת	7:36	7:34	7:36	7:36
רבינו תם	8:11	8:14	8:13	8:13

נא לשמור על קדושת הגליון

כי תצא

רגישות בחנוך – שיעור לחיים

"לא תהרש בשור ובחמור יחדו" (כב-י) התורה אינה מסתפקת בהנחיות כלליות בלבד, אלא יורדת לפרטים כדי ללמד אותנו לנהג ברגישות עמקה כלפי הבריות, גם כאשר מדובר במצבים שבמבט ראשון נראים טכניים לחלוטין. בשדה רחב ידים, עומדים שור וחמור זה לצד זה, רתומים יחד למחרשה.

השור הוא מעלה גרה, ולכן נראה שהוא אוכל בלי סוף. החמור מביט בו ומתקשה להבין את פשר התנועה הבלתי פוסקת של לסתותיו. החמור מרגיש קפוח, נדמה לו שהשור ממשיך לסעד בעוד שהוא עצמו נותר רעב.

לכן התורה אוסרת להרש בשור ובחמור יחד, מתוך דאגה שלא תהיה עגמת נפש לחמור.

התורה מלמדת אותנו לא רק איך להתנהג בין אדם למקום, אלא גם איך להיות בעלי לב רגיש ואכפתי כלפי הזולת.

משל לאדם שהולך במדבר הצחיח במשך ימים, בלי מים ובלי מזון. לפתע הוא מגיע לבאר, אבל מוצא שם מישוה אחר שותה ממנה בנחת. הצמא שלו מתעצם שבעתים כשהוא רואה את האחר שותה בלא הגבלה, בעוד הוא עצמו נשאר בצמאונ. התורה מלמדת אותנו שכל אדם חייב להתחשב באלה שלצדו ולא לגרם להם תחושת קפוח.

ספר הגאון רבי יצחק זילברשטיין:

מעשה באב ששלח את בנו בכל יום לתלמוד תורה כשבתיו קטין או ממקל לארוחת עשר. יום אחד קבל מכתב מהמלמד: "לאב היקר! בשליחת הממתק בכל יום יש חשש אסור."

האב לא הבין – הרי הממתק פשוט בהשגחת הבד"ץ! כשהתקשר לברר את פונת המלמד, הסביר לו המלמד: "כשילד אחד מביא עמו ממתק לתלמוד התורה בכל יום וחבריו רואים אותו, נוצרת אצלם תחושת החמצה ורגש קפוח. התורה

אסרה להרש בשור ובחמור יחד, כדי שלא יסבל החמור מצער פנימי. כך גם יש להתחשב באנשים שסביבנו!"

בחור אחד רצה מאד להתקבל לשיבה נחשקת, אבל קבל תשובה שלילית. אביו בקש מחברו "לדאג" שיתקבל בכל זאת.

השיב לו החבר: "אם בנך אינו מתאים לרמת הלמוד בשיבה ויראה שתבריו מתקדמים והוא נשאר מאחור, יהיו לו רגשי נחיתות גדולים ועגמת נפש. התורה מלמדת אותנו שהרגשה זו היא עול של ממש. כדאי לך להכניסו למקום שבו יוכל לפרח ולהתקדם לפי כחו ויכלתו."

התורה מלמדת את האדם להתחשב ברגשות חברו, לא לצער אותו ולא להעמידו במצב שיגרש חסר. תורת החסד מנחה אותנו כיצד לנהג כלפי בעלי חיים וכלפי בני אדם.

התורה לא רק מצוה, אלא גם מחנכת אותנו לרגש ולאכפתיות.

בחיי היומיום, יש מצבים רבים שבהם אין לנו כוונה לפגוע, אבל המעשים שלנו עושים את זה ממילא. לפעמים, חברים מביטים בנו מן הצד ורואים את מה שאין להם, או שומעים אותנו אומרים משפט סתמי שעלול לפגוע בהם... כל אלה רגעים שבהם התורה מלמדת אותנו להתחשב.

רגישות אינה חלשה, היא גבורה! אשרי מי שרואה את הסובב אותו, מתחשב בו ודואג לרגשותיו. (מה אהבתי תורתך)

היצר הרע – פנים רבות לו

"כי תצא למלחמה על איבד ונתנו ה' אלוקיך בידך ושבת שבי" (כא-י) פסוק זה מעורר תמיהה מעניינת: התורה פותחת בלשון רבים – "כי תצא למלחמה על איבד", אבל מסיימת בלשון יחיד – "ונתנו ה' אלוקיך בידך".

מה פשר המעבר מאיבים רבים לאויב אחד בלבד? את התשובה נבין על פי הספור המרגש שנהג לספר המגיד הירושלמי רבי שלום שבדרון זצ"ל:

יִסְלָה פִּימֵר הִיא מְכַר בְּכָל רִחְבֵי סְלוּצָק. הוּא הִיא יֵלֵד שׁוּבָב, פְּרָא אָדָם צֵעֵל פְּשׁוֹן נְדִיר אָבֵל לֹא מְשַׁמְעַת אוֹ רָצוֹן לִלְמֹד. יוֹסֵלָה לֹא הִצְלִיחַ לִשְׁבֹּת וּלְהִתְרַכֵּז בְּשַׁעֲוִיּוֹת, לְכֹן בָּלָה אֶת יָמָיו בְּרַחֲבוֹת הָעִיר, רַץ אַחֲרֵי יוֹנִים עַל גִּוּוֹת הַבָּתִּים, מְשַׁחֵק עִם הַכְּלָבִים וְרוֹקֵם תַּעֲלוּלִים שֶׁהִפְכוּ לְשֵׁם דְּבָר בֵּין תוֹשְׁבֵי הַמָּקוֹם. מִי שֶׁנִּקְלַע לְרַחֲבוֹת סְלוּצָק, יָכוֹל הִיא לִשְׁמַע סִפּוּרִים עַל מַעֲשֵׂי הַקּוֹנֵס הַחֲדָשִׁים שֶׁל יוֹסֵלָה, שֶׁכָּבֵר בְּגִיל צַעִיר הִיא מְשָׂא לִשְׁחֹת רַבּוֹת.

יוֹם אֶחָד, בְּלִי שֶׁהִתְפַּנּוּ לָכָּה, הִגִּיעַ הָרַעַע שֶׁשָּׂנְאָה אֶת חַיָּיו. בְּאֶחַת הַסִּמְטָאוֹת שֶׁמַּע אָב זֹעֵם נוֹזֵץ בְּבִנּוּ, מִנְסָה לְהִרְתִּיעַ אוֹתוֹ מִלְּהִתְדַרְדֵּר לְהִתְנַהֲגוֹת חֲסֵרֵת גְּבוּלוֹת.

"לֹא אֶסְכִּים לְגִדֵּל בְּבִיתִי יֵלֵד פְּרָא אָדָם כְּמוֹ יוֹסֵלָה הַשׁוּבָב!" אָמַר הָאָב בְּכֶעֶס. הַמַּלִּים הָאֵלֶּה הִלְמוּ בְּיוֹסֵלָה בְּעֶצְמָהּ, חִדְרוֹ אֵל נִפְשׁוֹ כְּמוֹ חֵץ שֶׁנִּנְעַץ בְּלִי רַחֲמִים.

הוּא הִבִּין לִפְתַּע אֵיךְ בָּנִי עִירוֹ רוֹאִים אוֹתוֹ. שְׁמוֹ הִפָּךְ לְסִמֵּל שֶׁל הִתְנַהֲגוֹת פְּרוּעָה וְשִׁלְלִיתוֹ יוֹסֵלָה הִרְגִּישׁ צָרָה דַּחוּף לְשׁוֹנוֹת אֶת חַיָּיו מִן הַיִּסּוּד.

בְּנִחְשִׁיוֹת בְּלִתִּי מִתְפַּשְׁרֶת, הִכְרִיז יוֹסֵלָה בְּפִנֵּי אָבִיו כִּי הוּא רוֹצֵה לִלְמֹד בִּישִׁיבָה. "בְּאִיזוֹ יִשִּׁיבָה?" הִתְעַנֵּן הָאָב בְּחִינָה, מְשַׁכְנֵעַ שֶׁמִּדְּבַר בְּתַעֲלוּל נוֹסֵף, הוּא הִפְתָּע כְּשֶׁשָּׁמַע אֶת הַתְּשׁוּבָה שֶׁל בְּנוֹ: "וּלְאִזָּן!" הָאָב צָחַק. מִדְּבַר בִּישִׁיבָה הִנְחָשָׁת בִּיטָר, שֶׁאֵלֶּיהָ מִתְקַבְּלִים רַק תַּלְמִידִים בְּעָלֵי יָדַע נִרְחָב בְּתַלְמוּד, וְאֵלּוֹ יוֹסֵלָה לֹא יָדַע אֲפִלּוּ דָף גְּמָרָא אֶחָד... אֵךְ כְּשֶׁהִבִּין, לְהִפְתָּעוֹתוֹ, כִּי בְנוֹ נִחוּשׁ – הִקְנִיחַ לוֹ מַעַט כֶּסֶף וְשִׁלַּח אוֹתוֹ לְדָרְכּוֹ.

יוֹסֵלָה הִתְקַבֵּל לִישִׁיבָה וְהִתְקַדֵּם בְּמַהֲרָה בְּלִמּוּדָיו. הוּא הִחֵל לִלְמֹד חֻמֶּשׁ וּמִשְׁנֵיּוֹת, עַד שֶׁהִצְלִיחַ לִלְמֹד גְּמָרָא בְּכַחוֹת עֲצָמוֹ. בְּמִאֲמָצִיו, הִפָּךְ לְאֶחָד הַמְתַּמְּדִים הַבּוֹלְטִים בִּישִׁיבָה, וְאֲפִלּוּ הִצְטָרֵף לְחִבּוּרֵי "שְׁמוּנָה עֲשָׂרָה" – קְבוּצָה עֲלִית הַלּוּמֵדֶת שְׁעוֹת רַבּוֹת בִּימָמָה כְּמַעַט לֹא הִפְסְקָה. אֵךְ דּוֹקָא אִזֵּי הִגִּיעוּ הַנְּסִיוֹנוֹת.

הָרָאשׁוֹן הִגִּיעַ בְּדַמּוֹת שְׁרָפָה שֶׁפָּרְצָה בְּסְלוּצָק וְכִלְתָּה אֶת חֲנוּתוֹ שֶׁל אָבִיו. אִמּוֹ שִׁלְחָה לוֹ מִכְתָּב וְהִתְחַנְּנָה שֶׁיִּחְזֹר הַבֵּיתָה כְּדִי לַעֲזֹר בְּפִרְסָהּ. אֵךְ רֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה, רַבִּי חַיִּים, שֶׁכָּנַע אוֹתוֹ לְהִשָּׂא, מִבְּטִיחַ שֶׁהִישִׁיבָה תִּדְאָג לְמִשְׁפַּחְתּוֹ. יוֹסֵלָה נִשָּׂא לִלְמֹד, אֵךְ לֹא חָלְפוּ שְׁבוּעוֹת רַבִּים וְהוּא קָבֵל מִכְתָּב נוֹסֵף. אִמּוֹ בְּשָׂרָה בְּצֶעַר: "אֲבִיךָ חָלָה מְרַב עֲגֻמַּת נֶפֶשׁ". שׁוּב פָּנָה לְרַבִּי חַיִּים בְּבִקְשַׁת עֲצָה, וְשׁוּב אָמַר לוֹ הָרַב: "שְׁמַע בְּקוֹלִי, חֲזֹר לְתַלְמוּדֶךָ וְלֹא תִתְחַרֵּט".

וְאִזֵּי הִגִּיעַ הַמִּכְתָּב הַקָּשָׁה בִּיטָר – "יוֹסֵלָה, אָבִי נִפְטָר".

כָּאֵב עֲמַק מָלֵא אֶת לְבוֹ שֶׁל יוֹסֵלָה, וְרַבִּי חַיִּים בָּכָה יַחַד עִמּוֹ. הוּא אָמַר לוֹ לִשְׁבֹּת "שְׁבִיעָה" בִּישִׁיבָה, אֵךְ מִיד לְאַחֵר מִכֵּן הוֹרָה לוֹ לְשׁוּב לְתַלְמוּדוֹ. "אַל תִּתְפַּתֵּחַ לְעֵזֶב", אָמַר לוֹ, "זֶהוּ נִסְיוֹן שֶׁאֵתָּה חַיֵּב לַעֲמֹד בּוֹ".

יוֹסֵלָה כָּתַב לְאִמּוֹ מִכְתָּב נְחוּמִים מְרַגֵּשׁ, צָרָה סְכוּם כֶּסֶף שֶׁיִּסְמַע בְּכָל־כִּלְתָּהּ, אָבֵל הוֹסִיף, שֶׁבְּהוֹרָאת מוֹרוֹ וְרַבּוֹ הוּא נִשָּׂא לִלְמֹד בִּישִׁיבָה. שְׁנִים חָלְפוּ, וְיוֹסֵלָה, שֶׁהִיא פֶּעַם הֵילֵד הַשׁוּבָב שֶׁל סְלוּצָק, הִפָּךְ לְאֶחָד מִגְּדוּלֵי הַלְמַדִּים בִּישִׁיבָה.

יוֹם אֶחָד, הִגִּיעוּ אֲנָשֵׁי קַהֲלַת סְלוּצָק לוֹוֵלָאִין וּבִקְשׁוּ מִרֹאשׁ הַיִּשִּׁיבָה לְשַׁלַּח רַב חֲדָשׁ לְקַהֲלָתָם. רַבִּי חַיִּים שִׁלַּח לְקִרְאָה לְיוֹסֵלָה. כְּשֶׁנִּכְנס לְחִדְרֵי, קָם רַבִּי חַיִּים מִלֵּא קוֹמָתוֹ וְהִכְרִיז: "הֵאֵם אַתֶּם זֹכְרִים אֶת יוֹסֵלָה הַשׁוּבָב? הִיא הוּא לְפָנֵינוּ. הוּא יִהְיֶה הָרַב שֶׁלָּכֵם!"

הַנוֹחָחִים הִתְקַשּׁוּ לְהֶאֱמִין. הֵילֵד הַשׁוּבָב שֶׁהִיא בְּעֶבֶר דְּגָמָה שְׁלִילִית בְּפִי כָל, נִעֲשֶׂה גְדוֹל בְּתוֹרָה, וּמִתְאִים לְהִנְחִיג אֶת קַהֲלָתוֹ!

רַבִּי חַיִּים הִבִּיט בְּיוֹסֵלָה וְאָמַר: "הִיצֵר הָרַע נִסָּה אוֹתָךְ. הוּא שִׁלַּח אֶשׁ, מִחֻלָּה וּמָוֶת כְּדִי לַעֲרַר אֶת נַחֲשִׁיתָךְ, אֵךְ עֲמַדְתָּ בְּגִבוּרָה בְּכָל הַמִּבְחָנִים – לָכֵן הוּא נִכְנַע. אִין לוֹ עוֹד שְׁלִיטָה עָלֶיךָ".

הכּלּוֹת
כִּיבוּד
2012

'אִירִכּוֹן יִמִּין'

הכּלּוֹת כִּיבוּד הוֹרִים ע"פ פִּסְקֵי הַגָּאוֹן רַבִּי יִצְחָק זִילְבֶּרשְׁטֵיין שְׁלִיט"א

לִתְקַן אֶת אָבִיו כְּשֶׁדְּבוּרוֹ מִשְׁבֵּשׁ

שְׂאֵלָה: הַסְבֵּא שֶׁהִיא גֵר בַּחוּץ לְאֶרֶץ, הִגִּיעַ לְגוּר בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֲצֵל בְּנוֹ. הוּא מֵאֵד מִתְקַשֶּׁה לְדַבֵּר בְּלָשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ, וְהוּא מִחְלִיף בֵּין זָכָר לְנִקְבָּה וּבֵין יָחִיד לְרַבִּים וּמֵאֵד מִשְׁבֵּשׁ אֶת הַמַּלִּים. הֵאֵם מִתֵּר לְבֹן לִתְקַן אוֹתוֹ כְּשִׁטּוּעָה.

תְּשׁוּבָה: כְּשֶׁהֶאֱבֵא מַעֲנֵן לְשַׁפֵּר אֶת שְׁפָתוֹ וְדְבוּרוֹ וְהוּא מִבְּקֵשׁ מִבְּנוֹ שִׁיעֲזֹר לוֹ בְּזֶה - לֹא יִחַשֵּׁשׁ הֵבֵן לְבִזְיוֹן אָבִיו, כִּי זֶה רָצוֹן אָבִיו וְטוֹבוֹתוֹ, וּמִתֵּר לוֹ לְהַעֲרִיר וּלְתַקַּן אוֹתוֹ בְּדְבוּרוֹ, וּכְעֵין מַה שֶׁכָּתַב "עֵרוּךְ הַשְּׁלַח" (יִיד רַמ, ג), שֶׁכְּשֶׁהֶאֱבֵא מִבְּקֵשׁ לְשַׁמַּע אֶת דְּעָתוֹ שֶׁל בְּנוֹ, מִתֵּר לְבֹן לֹאמֹר אֶת דְּעָתוֹ אֲפִלּוּ שֶׁדְּעָתוֹ הַפּוֹכָה מִדְּעַת אָבִיו, וְאִין בְּזֶה פְּגִיעָה וּבִזְיוֹן לְאָבִיו, כִּי זֶה רָצוֹן אָבִיו וְטוֹבוֹתוֹ.

אָבֵל כְּשֶׁהֶאֱבֵא לֹא בִקֵּשׁ שִׁיעֲרֵיו לוֹ כְּשִׁטּוּעָה וְהוּא נִפְגַּע כְּשִׁמְעִירִים לוֹ - אִם הֵבֵן רוֹאֶה שֶׁאָבִיו מִבְּזֶה בְּעֵינֵי הַצַּבּוּר, וְגַם יֵלְדֵי הַשְּׁכוּנָה צוֹחֲקִים מִמֶּנּוּ וְהוּא נִעֲשֶׂה לְלַעַג וּלְקִלְס בְּעֵינֵי הַצַּבּוּר וְזֶה עֵלּוּל לְעֵלּוֹת לוֹ בְּבִרְיָאוֹת - מַחֲבִיב הֵבֵן לַעֲשׂוֹת כָּל מֵאֲמָץ וּלְשַׁדֵּל אֶת אָבִיו שֶׁיִּלְמַד לְדַבֵּר כְּרָאוּי, וְלֹא יִתְחַשֵּׁב הֵבֵן שֶׁאָבִיו מִתְבַּשֵּׂשׁ כְּשִׁמְעִירִים לוֹ, כִּי זֶה לְטוֹבוֹתוֹ, וּכְעֵין מַה שֶׁכָּתַב בְּ"סִפְרֵי חֲסִידִים" (תַּקִּפָּה), שֶׁכְּשֶׁאֲנָשִׁים גּוֹנְבִים כֶּסֶף מֵאָבִיו, מִתֵּר לְבֹן גַּם כֵּן לְגַנֵּב מִמֶּנּוּ לְטוֹבוֹתוֹ, כְּדִי לְשַׁמֵּר אֶת הַכֶּסֶף שֶׁיִּהְיֶה לְאָבִיו לַעֲת זְקוּנוֹתוֹ בְּמַה לְהִתְפַּרְנֵס.

אָבֵל כְּשֶׁלֶּאֱבֵא לֹא אִכְפַּת מִהִבְזִיוֹנוֹת וְהוּא לֹא מַעֲנֵן שֶׁיִּתְקַנּוּ אוֹתוֹ וְגַם לֹא מִפְּרִיעַ לוֹ שְׁצוּחִקִים מִמֶּנּוּ, אֲסוּר לְבֹן לִתְקַן אוֹתוֹ, וְאִם יִתְקַן אוֹתוֹ הוּא עֵלּוּל לְעֵבֵר עַל אֲסוּר תוֹרָה שֶׁל "מוֹרָא אָב וְאִם", כְּמִבְאָר בְּ"שְׁלַח עֵרוּךְ" (יִיד רַמ, ב).

(בְּאִדְיוֹת הָרַב בֶּן צִיוֹן גּוֹלְדֶּבֶרְגַּר יִדְלֵר שְׁלִיט"א עוֹרֵךְ הַסֵּפֶר "לִמְעַן יִאֲרִיכּוֹן" yadlerben@gmail.com)

לְקַט לִימִים הַנוֹרָאִים

אֵלּוּל • רֹאשׁ הַשָּׁנָה • עֶשְׂרֵת יָמֵי תְּשׁוּבָה • יוֹם הַכִּיפּוּרִים

לְהִזְמִינּוֹת: 1-800-39-39-38

מִדְּבָרִים וְקוֹרָאִים בְּצִרְפָּתִי? הָעֵלּוֹן שֶׁלּוֹן זְמַן נֶעַת גַּם בְּצִרְפָּתִי - בִּישְׂרָאֵל וּבְחוּ"ל!

הַצֵּרְטָמוֹ לְמִנוּיִים: 1-800-39-39-38

מִבְּצַע עֵנֶק! בְּהַתְחִיבוֹת ל-3 שָׁנִים

מִזְמִינִים מִנוֹי << מִקְבָּלִים:

נִגֵּן DOQO

לְכָל שַׁבָּת וְחֹג

20 שָׁעַ לְחֹדֶשׁ

מִתְנָה!

*בְּהַתְחִיבוֹת לְשָׁנָה 2 סִפְרִים מִתְנָה

6 סִפְרִים בְּבִחִירָה וְעוֹד מִתְּנוּת מְנוֹסוֹת!

1-800-39-39-38